

Undervisningen i Naturhistorie

af Professorerne *Warming, R. Pedersen og Jungersen.*

Hvad Naturhistorien angaar maa fremhæves, at dette Fag ikke vil kunne faa en tidssvarende Undervisning, uden denne føres op gennem V. og VI. Klasse med 2 Timer ugentlig. Naturhistorien har i visse Retninger en langt større pædagogisk Betydning end noget af Skolens andre Fag har. Intet af disse opdrager som den Eleven til at bruge sine Øjne, intet andet Fag skærper saaledes Evnen til at gøre Sammenligninger, til at gøre Iagttagelser og til gennem Beskrivelse at udtrykke det iagttagne i Ord samt til herved at gaa planmæssig til Værks. Vi trænge alle til at udvikle og skærpe disse Evner til Brug under Livets mangeartede Forhold.

Naturhistorieundervisningen har endvidere den selvsamme store pædagogiske Betydning som Undervisningen i Fysik og Kemi, idet den skærper Elevens logiske Tænkning, uddanner ham til at drage Slutninger fra det konkrete til det almene, fra Virkning til Aarsag og omvendt. Men det Omraade, paa hvilket denne Aandens Trænering finder Sted, er et helt andet end Fysikens og Kemiens, og Tankearbejdet bliver derfor ogsaa noget forskelligt. Naturhistorien, især Plantelæren, er maaske i højere Grad end nogen anden Videnskab gaaet frem i de sidste Decennier og ad væsentlig ny Baner, idet Livsfænomenerne i langt højere Grad ere blevne Genstand for Studium end tidligere, da den rent formalistiske Morfologi og Terminologi og Systematik var Maalet for alt Studium og al Undervisning i Skolen. Der er derved tilført Naturhistorien en Mængde Stof, som var ukendt for de ældre — og aabenbart maa være ukendt for de Skolemænd, der have udarbejdet det foreliggende Skema — men som er af saa høj pædagogisk Værd, at en tidssvarende Undervisning ikke kan lade det ligge. Det har navnlig en fremragende etisk Betydning for Eleven, idet han gennem det vil føres til at tænke over den Hensigtsmæssighed og Planmæssighed, der raader overalt i den levende Natur. Om alt dette kan i øvrigt henvises til medfølgende Piece af Fakultetets Medlem Prof. Warming.

Naturhistorie-Undervisningen i V. og VI. Klasse bør have til Genstand foruden Geologi ogsaa Grundtrækkene af Plantefysiologien oplyst ved smaa Eksperimenter, til hvis Forstaaelse der nu vil være lagt en Grund ved den forudgaaende Undervisning i Kemi og Fysik. Eleven skal lære at forstaa saa meget af de almindelige Fænomener i Planternes Liv (Ernæring, Vækst, Løvspring, Spiring, Løvfald, Forplantning m. m.), at han ikke føler sig helt fremmed over for disse, og kan i disse Klasser have Modenhed nok — men ogsaa først i disse — til at tilegne sig en Forstaaelse baade af det nævnte og af det, som man sædvanlig benævner Biologi. Han bør paa samme Maade undervises i Grundtrækkene af den dyriske Fysiologi, saaledes som den kan gives ved Fremstilling af Menneskets Fysiologi, et Emne, som ogsaa Privatskolernes Forslag af December 1898 havde optaget. Baade ved Botanik- og Zoologiundervisningen vil der gennem Læren om Bakterierne m. m. saaledes være lagt en Basis for Forstaaelsen af de vigtigste almene Sundhedslæreregler, hvilke bør medtages. Hvorledes Undervisningens Enkeltheder skulle ordnes, er det selvfølgelig ikke Opgaven at udrede her.

Det er selvfølgelig pædagogisk meningsløst at henvises til (hvad man har gjort), at Skemaet i hosliggende Cirkulære for saa vidt ikke er fuldstændigt, som der ogsaa skal undervises i Naturhistorie i Forberedelsesklasserne, thi den nævnte Undervisning kan kun gives med fuldt Udbytte i Skolens øverste Klasser, hvor Eleverne ere 16—18 Aar gamle.

Hvad Naturhistoriens Stilling ved Universitetet angaar, ville Forholdene blive mindst lige saa vanskelige, som de nu ere, hvis der ikke tages Hensyn til ovenstaaende Fordring om Undervisningen i V. og VI. Klasse. Det har allerede i mange Aar været følt som en umaadelig Mangel og en Hæmsko for Undervisningen, at Skoleundervisningen i Naturhistorie ophørte 2 Aar før Artium. I disse 2 Aar gik meget af det i de nederste Klasser saa ufuldkomment lærte tabt, og man har maattet begynde forfra. Men det vil utvivlsomt blive meget værre i Fremtiden, thi før eller senere vil det blive nødvendigt for det medicinske Fakultet at indskrænke eller helt fjerne de biologiske Fag ved medicinsk Forberedelseseksamen, fordi de egentlige medicinske Disci-